Πέμπτη 5 Ιουλίου 2018

P8_TA(2018)0314

Κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη για να αποτραπεί η ποινικοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Ιουλίου 2018 σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη για να αποτραπεί η ποινικοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας (2018/2769(RSP))

(2020/C 118/21)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη την οδηγία 2002/90/ΕΚ του Συμβουλίου; της 28ης Νοεμβρίου 2002; για τον ορισμό της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής [1] («οδηγία περί υποβοήθησης»),

— έχοντας υπόψη την απόφαση-πλαίσιο 2002/946/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2002, για την ενίσχυση του ποινικού πλαισίου για την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής [2] («απόφαση-πλαίσιο»),

— έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 27ης Μαΐου 2015, για το Σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της λαθραίας διακίνησης μεταναστών (2015-2020) (COM(2015)0285),

— έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής, της 22ας Μαρτίου 2017 σχετικά με την αξιολόγηση REFIT του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την καταπολέμηση της υποβοήθησης παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής: η «δέσμη για τους διακινητές» (οδηγία 2002/90/ΕΚ και απόφαση-πλαίσιο 2002/946/ΔΕΥ) (SWD(2017)0117),

— έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Απριλίου 2018 σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τα Παγκόσμια Σύμφωνα των Ηνωμένων Εθνών για την ασφαλή, εύτακτη και νόμιμη μετανάστευση και για τους πρόσφυγες [3],

— έχοντας υπόψη τη μελέτη με τίτλο «Fit for purpose? The Facilitation Directive and the criminalisation of humanitarian assistance to irregular migrants» (Είναι κατάλληλη για τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται η οδηγία για την υποβοήθηση, καθώς και η ποινικοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας προς τους παράτυπους μετανάστες;), η οποία δημοσιεύτηκε από τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης το 2016,

— έχοντας υπόψη τη μελέτη του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ποινικοποίηση των μεταναστών σε αντικανονική κατάσταση και των ατόμων που συγχρωτίζονται μαζί τους, η οποία δημοσιεύτηκε το 2014,

— έχοντας υπόψη το θεματικό έγγραφο του Επιτρόπου του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα της 4ης Φεβρουαρίου 2010 με τίτλο «Criminalisation of migration in Europe: Human rights implications» (Ποινικοποίηση της μετανάστευσης στην Ευρώπη: οι επιπτώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα),

— έχοντας υπόψη το πρωτόκολλο των ΗΕ κατά της λαθραίας διακίνησης μεταναστών δια ξηράς, αέρος και θαλάσσης που συμπληρώνει τη σύμβαση των ΗΕ κατά του διεθνικού οργανωμένου εγκλήματος, η οποία εγκρίθηκε μέσω του ψηφίσματος 55/25 της 15ης Νοεμβρίου 2000, κατά την 55η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ («πρωτόκολλο του ΟΗΕ για τη λαθραία διακίνηση μεταναστών»),

— έχοντας υπόψη την έκθεση του Ειδικού Εισηγητή των ΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών της 24ης Απριλίου 2013 με τίτλο «Regional Study: management of the external borders of the European Union and its impact on the human rights of migrants» (Περιφερειακή Μελέτη: η διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι επιπτώσεις της στα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών),

---

[1] ΕΕ L 328 της 5.12.2002, σ. 17.
[2] ΕΕ L 328 της 5.12.2002, σ. 1.
[3] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2018)0118.

— έχοντας υπόψη την ερώτηση προς την Επιτροπή σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη για να αποτραπεί η ποινικοποίηση της ανθρωπιστικής βοήθειας (O-000065/2018 — B8-0034/2018),

— έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων,

— έχοντας υπόψη το άρθρο 128 παράγραφος 5 και το άρθρο 123 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο Σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της λαθραίας διακίνησης μεταναστών (2015-2020), η Επιτροπή τόνισε την ανάγκη να «επιδιωχθεί η εξασφάλιση των κατάλληλων ποινικών κυρώσεων, ενώ παράλληλα θα πρέπει να αποφευχθούν οι κίνδυνοι ποινικοποίησης όσων παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια σε μετανάστες που βρίσκονται σε κίνδυνο» και να βελτιωθεί η υφιστάμενη «δέσμη για τους διακινητές» της ΕΕ που συμπεριλαμβάνει την οδηγία περί υποβοήθησης και τη συνοδεύουσα συμφωνία-πλαίσιο·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 1 παράγραφος 2 της οδηγίας περί υποβοήθησης παρέχει δυνατότητα εξαίρεσης για την ανθρωπιστική συνδρομή, δίνοντας στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να μην εφαρμόσουν κυρώσεις για την υποβοήθηση, εφόσον αποσκοπεί στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο ψήφισμά του της 18ης Απριλίου 2018 σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τα Παγκόσμια Σύμφωνα των Ηνωμένων Εθνών για την ασφαλή, εύτακτη και νόμιμη μετανάστευση και για τους πρόσφυγες, το Κοινοβούλιο ζήτησε να μην ποινικοποιείται η ανθρωπιστική συνδρομή, να ενισχυθούν οι δυνατότητες ανεύρεσης και διάσωσης ανθρώπων που κινδυνεύουν, να αναπτυχθούν αυξημένες δυνατότητες από όλα τα κράτη και να αναγνωριστεί η στήριξη που παρέχουν ιδιωτικοί φορείς και ΜΚΟ στην εκτέλεση θαλάσσιων και χερσαίων επιχειρήσεων διάσωσης·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο έγγραφο εργασίας σχετικά με την αξιολόγηση REFIT της δέσμης για τους διακινητές, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι η ενίσχυση της ανταλλαγής γνώσεων και ορθών πρακτικών μεταξύ των εισαγγελικών αρχών, των αρχών επιβολής του νόμου και της κοινωνίας των πολιτών μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της σημερινής κατάστασης και να αποτρέψει τον κίνδυνο ποινικοποίησης της πραγματικής ανθρωπιστικής συνδρομής·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας περί υποβοήθησης δεν επιβάλλει υποχρέωση των κρατών μελών να μην τιμωρούν την υποβοήθηση της παράτυπης διαμονής, όταν δεν υπάρχει στοιχείο πρόθεσης για εκ κερδοσκοπίας διάπραξη, και ότι η συμφωνία-πλαίσιο δεν περιλαμβάνει υποχρεωτικές διατάξεις που να εμποδίζουν την τιμωρία πράξεων οι οποίες διαπράττονται για ανθρωπιστικούς σκοπούς ή σε καταστάσεις ανάγκης·

1. υπενθυμίζει ότι σύμφωνα με την οδηγία περί υποβοήθησης και τη συνοδεύουσα συμφωνία-πλαίσιο, τα κράτη μέλη απαιτείται να εφαρμόσουν τη νομοθεσία με την οποία θεσπίζονται ποινικές κυρώσεις κατά της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής·

2. εκφράζει την ανησυχία του για τις ακούσιες συνέπειες της δέσμης για τους διακινητές σε πολίτες που παρέχουν ανθρωπιστική συνδρομή σε μετανάστες και για την κοινωνική συνοχή της κοινωνίας υποδοχής στο σύνολό της·

3. υπογραμμίζει ότι, σύμφωνα με το πρωτόκολλο των ΗΕ κατά της λαθραίας διακίνησης μεταναστών, οι πράξεις ανθρωπιστικής συνδρομής δεν θα πρέπει να ποινικοποιούνται·

4. σημειώνει ότι οι φορείς που εμπλέκονται σε ανθρωπιστική συνδρομή που υποστηρίζει και συμπληρώνει ενέργειες διάσωσης τις οποίες αναλαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών πρέπει να παραμείνουν εντός του πεδίου εφαρμογής που έχει θεσπιστεί για την ανθρωπιστική βοήθεια από την οδηγία για την υποβοήθηση, και ότι οι δραστηριότητές τους πρέπει να πραγματοποιούνται υπό τον έλεγχο των κρατών μελών·

5. εκφράζει τη λύπη του για την εξαιρετικά περιορισμένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, από τα κράτη μέλη, της εξαίρεσης που παρέχεται στην οδηγία περί υποβοήθησης και σημειώνει ότι η εξαίρεση θα πρέπει να εφαρμόζεται ως εμπόδιο για την άσκηση δίωξης, ώστε να διασφαλίζει ότι η δίωξη δεν ασκείται εναντίον ατόμων ή εναντίον οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών οι οποίες βοηθούν τους μετανάστες για ανθρωπιστικούς λόγους·

6. ζητεί από τα κράτη μέλη να μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο την εξαίρεση για την ανθρωπιστική συνδρομή που προβλέπεται στην οδηγία περί υποβοήθησης και να θέσουν σε εφαρμογή επαρκή συστήματα για την παρακολούθηση της τήρησης και της αποτελεσματικής πρακτικής εφαρμογής της δέσμης για τους διακινητές, συλλέγοντας και καταγράφοντας, σε ετήσια βάση, πληροφορίες για τον αριθμό των ατόμων τα οποία συλλαμβάνονται για υποβοήθηση στα σύνορα και στο εσωτερικό της χώρας, για τον αριθμό των δικαστικών διαδικασιών που εκκινούνται, τον αριθμό των καταδικαστικών αποφάσεων, σε συνδυασμό με πληροφορίες για το σκεπτικό των ποινών, αλλά και των λόγων διακοπής μιας διερευνητικής διαδικασίας·

Πέμπτη 5 Ιουλίου 2018

7. καλεί την Επιτροπή να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη προσδιορίζοντας ποιες είναι οι μορφές υποβοήθησης οι οποίες δεν θα πρέπει να ποινικοποιούνται, προκειμένου να διασφαλιστεί σαφήνεια και ομοιομορφία στην εφαρμογή του υφιστάμενου κεκτημένου, συμπεριλαμβανομένων του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) και του άρθρου 1 παράγραφος 2 της οδηγίας περί υποβοήθησης, και τονίζει ότι η σαφήνεια στις παραμέτρους θα επιτρέψει μεγαλύτερη συνοχή στις ποινικές διατάξεις περί υποβοήθησης στα κράτη μέλη και θα περιορίσει την αδικαιολόγητη ποινικοποίηση·

8. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Επιτροπή, στο Συμβούλιο και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.